

Schoolschaaklessen: gedifferentieerd lesgeven

Er gebeurt veel tijdens de schaaklessen van Schaakacademie Apeldoorn op diverse basisscholen.

Analyses van eigen partijen zijn heel leerzaam. Daarom spelen vaak twee kinderen op het DGT-bord tegen elkaar. De partij wordt opgeslagen op een laptop. De volgende les wordt de partij besproken en de spelers krijgen een print van de partij.

Partij Fynn – Hidde: <http://view.chessbase.com/cbreader/2019/4/1/Game30005546.html>

Vrijwel elke les spelen we samen een partij tegen 'Schaken is Cool': www.schaken.wiltsite.nl. Daarnaast komen elke les verschillende onderwerpen en werkvormen aan bod.

Tactiek is belangrijk. Daarom besteden we een deel van lessen aan Chessmatec. Via PC's en Chromebooks kan iedereen op zijn eigen tempo en niveau werken. Zie ook www.chessmatec.com.

Alle leerlingen krijgen het boekje 'Ik leer schaken'. Dat behandelen we ook in de lessen. Zie www.schaakacademieapeldoorn.nl/zelf-leren-schaken.

In de schoolgroepen is het niveau vaak verschillend. Dat lossen we op verschillende manieren op. Dat kan omdat leerlingen zeker de helft van de tijd zelf met partijtjes en allerlei oefeningen bezig zijn. Als één groepje zelf bezig is, krijgt een ander groepje bijvoorbeeld les uit 'Ik leer schaken'.

Als we samen een partij tegen 'Schaken is Cool' spelen, geeft Karel gelaagd ofwel gedifferentieerd les. Het ene kind leert de loop van stukken, een ander combinaties, een derde strategische ideeën.

Belangrijk is dat kinderen inzien dat het niet belangrijk is dat je sommige dingen nog niet begrijpt. Je moet kijken naar wat je wel begrijpt. We beginnen met plezier en leren, winnen komt daarna.

Minigames zijn een prima manier om gelaagd les te geven. Bijvoorbeeld koning + acht pionnen versus koning + acht pionnen. Een beginner leert dat pionnen recht naar voren gaan en schuin slaan. Een ietwat gevorderde speler ziet doorbraak mogelijkheden, achtergebleven pionnen, dubbelpionnen, zetdwang enzovoort.

Bij bijvoorbeeld Square4Chess oefent de één de loop van de stukken en slaan, een ander leert anticiperen op de tegenstander en past combinaties toe. Het is net als bij voetbal: we kunnen allemaal tegen een bal schoppen, maar sommigen zoals Messi zijn wat beter.

Leerzaam en nuttig bij gedifferentieerd lesgeven zijn de Chess Karate Kid spelletjes. Het idee is gebaseerd op de film 'The Karate Kid': een jongen doet simpele handelingen zoals een muur verven of de vloer vegen. Later integreert hij die handelingen en wordt hij een goede karateka. Zie www.schaaktalent.nl/index.php/databank-schaaktraining/40-chess-karate-kid.

Ook Solitaire chess kun je op diverse niveaus doen en langzaam het niveau verhogen.

Zelf thuis 'Solitaire chess' doen:

<https://www.thinkfun.com/play-online/solitaire-chess>

'Houd 1 stuk over' stellingen van Gert Reichardt

<http://www.schaakacademieapeldoorn.nl/databank/29-houd-1-stuk-over-a>

<http://www.schaakacademieapeldoorn.nl/databank/30-houd-1-stuk-over-b>

<http://www.schaakacademieapeldoorn.nl/databank/31-houd-1-stuk-over-c>

Het boek 'Schoolschaken' bevat veel informatie over schaakdidactiek en werkvormen.

www.schaaktalent.nl/index.php/boek-schoolschaken